

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ:
КОМПАРАТИВНА ПЕРСПЕКТИВА**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність

другий (магістерський)
08 «Право»
081 «Право»

Розробники програми: д.ю.н., професор Туляков В.О., к.ю.н., доцент Шостак О.М.

(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права
(протокол № ____ від _____ 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ (Є.Л.Стрельцов)
(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми _____
(Є.Ю.Полянський)
(ініціали та прізвище)

Перевірено
Начальник НМВ _____ (Л. В. Кузнецова)
(ініціали та прізвище)

Погоджено
Віце-президент,
проректор з навчальної роботи _____ (Г. О. Ульянова)
(ініціали та прізвище)

Одеса – 2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Назва навчальної дисципліни	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ: КОМПАРАТИВНА ПЕРСПЕКТИВА <i>Англійською мовою: International standards of Human Rights in Criminal Law in Comparative perspective</i>
-----------------------------	---

Освітня програма	Програма з підготовки магістра права спеціалізація 081 «Право», факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
------------------	--

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредитів/год.
Другий (магістерський) рівень	Денна	ДВВ			3 / 90

Короткий опис предметної сфери	<p>Певні соціальні завдання, що ставляться перед державою, є спільними для всіх країн. Одним з таких завдань є охорона прав, свобод та законних інтересів громадян та людей від злочинних посягань. Кримінальні закони є одними з механізмів забезпечення виконання вказаного завдання. Питання соціальної функції кримінального права, як функції поєднання інтересів держави, громадянського суспільства та громадян у протидії злочинності, у сучасних умовах набувають посиленого значення. Захист особистості та власності, фізичних та юридичних осіб, соціальних спільнот, держави, громадянських свобод, забезпечення нормопорядку та сталого розвитку суспільства у тому чи іншому вигляді присутні в ідеології формування любого кримінально-правового акту. Поруч з цим існують протиріччя між потребою у безпеці та міжнародно визнаними стандартами з прав людини.</p>
--------------------------------	---

Викладач навчальної дисципліни	<p>Туляков Вячеслав Олексійович, професор кафедри кримінального права, доктор юридичних наук, професор, суддя ad hoc ЄСПЛ tuliakov@onua.edu.ua +38048-719-87-69, Фонтанська дор.,23 к.207</p> <p>Шостак Олена Миколаївна, доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент elena@polishchuk.info +38048-719-88-09, Академічна 2, к.508</p>
--------------------------------	---

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Передумови	Вивчається після блоку дисциплін професійного спрямування
------------	---

Постреквізити	Є підґрунтям вивчення модулю «Кримінальна політика у сфері покарань»
---------------	--

2. Структура навчальної дисципліни

Види навантаження	год.
Кількість кредитів/год	3 / 90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	40
• лекційні заняття, год.	20
• практичні заняття, год.	20
• семінарські заняття, год.	-
• лабораторні заняття, год.	-
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	50
• контрольні роботи, к-сть/год.	2
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	3
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	45
Екзамен	
Залік	

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - засвоєння принципів порівняльного аналізу кримінального законодавства; - ознайомлення із базовими положеннями кримінальної доктрини сучасності; - надання уявлення про основи реалізації базових прав людини у кримінальному праві - ознайомлення із характеристиками дії кримінального права в особливих умовах
----------------------------	---

Результати навчання дисципліни				
Сим вол РН	Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1	впорядкувати знання щодо методології порівняльного аналізу та принципів кримінального права в контексті здійснення прав людини	ПРНК01, ПРНА01, ПРНА05,	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
2	використовувати отримані знання при вирішенні конкретних практичних ситуацій здійснення реалізації основних положень Європейської конвенції з захисту прав людини	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНП02	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
3	аналізувати кримінальне законодавство та відповідну практику ЄСПЛ	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНП02	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання

4	формувати навички складання аналітичних документів	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНП02	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
5	узагальнювати позитивну практику кримінальної юриспруденції ЄСПЛ	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНА05	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання :
ПРНК01	демонструвати розуміння загальнотеоретичних принципів права (верховенства права, законності, демократизму, пропорційності тощо) та знання про теорії порівняльного права для обґрунтування практичних завдань галузі спеціалізації та врегулювання конкретних прикладних питань
ПРНК04	демонструвати системні знання норм та принципів галузей права та законодавства, організації та структури юридичної діяльності, окремих правових систем і традицій
ПРНК06	екстраполювати наявну практику роботи національних судових та правоохоронних органів, окремих міжнародних інституцій, а також рішень Європейського суду з прав людини, задля забезпечення слідчої, судово-прокурорської, правозахисної та правоохоронної діяльності
ПРНА01	формулювати власну внутрішню цілісну, логічну й обґрунтовану позицію на основі максимально повного опрацювання джерельної бази нормативного та доктринального характеру
ПРНА05	вивчати, аналізувати й оцінювати різні види інформації задля забезпечення слідчої, судово-прокурорської, правозахисної та правоохоронної діяльності, ґрунтуючись на наявному позитивному досвіді протидії злочинній діяльності, як України, так і країн ближнього і дальнього зарубіжжя
ПРНП02	самостійно приймати рішення та забезпечувати їх юридичне оформлення під час кримінально-процесуальної, криміналістичної, превентивної, кримінально-виконавчої діяльності з визнанням рівня власної відповідальності

Формування та розвиток компетентностей	
Посилання на шифр комп-сті	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей :
К302	Знання: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей
К303	Уміння: розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог
К305	Комунікація: зрозуміле і неоднозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до

	осіб, які навчаються
КФ303	поглиблені ґрунтовні знання про систему права та законодавства, механізми правового регулювання в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін, що визначають конкретну область діяльності юриста, їх взаємозв'язки в цілісній системі знань і значення для здійснення професійної діяльності у сфері кримінальної юстиції
КФК04	використання наукових положень теорії та практики кримінальної юстиції та прав людини в практичній діяльності
КФП01	орієнтування в нормативній базі ЄСПЛ, розрізнення джерел права із врахуванням їх юридичної сили та ієрархії, вирішення проблеми конкуренції норм законодавства із тлумаченням та застосуванням законів та інших нормативно-правових актів та рішеннями ЄСПЛ

Технологія навчання дисципліни	Змішане навчання
--------------------------------	------------------

4. Програма та тематичний план навчальної дисципліни	
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Міжнародні стандарти прав людини у компаративному кримінально-правовому вимірі (4 години)</p> <p>1.1. Компаративний інструментарій дослідження прав людини 1.2. Механізми захисту прав людини у кримінальному праві</p> <p>Тема 2 Юрисдикційні повноваження кримінально-правового захисту прав людини в Європі (2 години)</p> <p>1.3. Архітектоніка джерел кримінально-правової охорони (Європейське кримінальне право, національне право) 1.4. Право прав людини у юрисдикційному вимірі</p> <p>Тема 3. Принципи кримінального права і права людини (10 годин)</p> <p>3.1. Ultima Ratio 3.2 Принцип законності 3.2.1. Lex Certa 3.2.2. Non-retroactivity та lex mitior 3.2.3. Nulla poena sine lege parlamentaria 3.3. Принцип субсидіарності та право на життя 3.4. Принцип пропорційності та справедливе поводження з людиною</p> <p>Тема 4. Права людини в зонах конфлікту: кримінально-правовий вимір (4 години)</p> <p>1.5. Концепт «ефективного контролю» держави в контексті захисту прав людини та екстериторіальна юрисдикція</p>

	1.6. «Позитивні зобов'язання» держав та їх межі в питанні реального захисту прав людини
--	---

Лекційні заняття			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	<p>Тема 1. Міжнародні стандарти прав людини у компаративному кримінально-правовому вимірі (4 години)</p> <p>1.1. Компаративний інструментарій дослідження прав людини</p> <p>1.2. Механізми захисту прав людини у кримінальному праві</p>		4
2.	<p>Тема 2 Юрисдикційні повноваження кримінально-правового захисту прав людини в Європі (2 години)</p> <p>1.1. Архітектоніка джерел кримінально-правової охорони (Європейське кримінальне право, національне право)</p> <p>1.2. Право прав людини у юрисдикційному вимірі</p>		2
3.	<p>Тема 3. Принципи кримінального права і права людини (10 годин)</p> <p>3.1. Ultima Ratio</p> <p>3.2 Принцип законності</p> <p>3.2.1. Lex Certa</p> <p>3.2.2. Non-retroactivity та lex mitior</p> <p>3.2.3. Nulla poena sine lege parlamentaria</p> <p>3.3. Принцип субсидіарності та право на життя</p> <p>3.4. Принцип пропорційності та справедливе поводження з людиною</p>		10
4.	<p>Тема 4. Права людини в зонах конфлікту: кримінально-правовий вимір</p> <p>4.1. Концепт «ефективного контролю» держави в контексті захисту прав людини</p>		4

	та екстериторіальна юрисдикція 4.2.«Позитивні зобов'язання» держав та їх межі в питанні реального захисту прав людини	
--	--	--

Практичні, семінарські, лабораторні заняття			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	Тема 1. Міжнародні стандарти прав людини у компаративному кримінально-правовому вимірі (4 години) 1.3. Компаративний інструментарій дослідження прав людини 1.4. Механізми захисту прав людини у кримінальному праві		4
2.	Тема 2 Юрисдикційні повноваження кримінально-правового захисту прав людини в Європі (2 години) 1.3. Архітектоніка джерел кримінально-правової охорони (Європейське кримінальне право, національне право) 1.4. Право прав людини у юрисдикційному вимірі		2
3.	Тема 3. Принципи кримінального права і права людини (10 годин) 3.1. Ultima Ratio 3.2 Принцип законності 3.2.1. Lex Certa 3.2.2. Non-retroactivity та lex mitior 3.2.3. Nulla poena sine lege parlamentaria 3.3. Принцип субсидіарності та право на життя 3.4. Принцип пропорційності та справедливе поводження з людиною		10
4.	Тема 4. Права людини в зонах конфлікту: кримінально-правовий вимір (4 години)		4

	<p>4.3. Концепт «ефективного контролю» держави в контексті захисту прав людини та екстериторіальна юрисдикція</p> <p>4.4. «Позитивні зобов'язання» держав та їх межі в питанні реального захисту прав людини</p>	
--	--	--

Самостійна робота			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		45
2.	Проведення індивідуальної науково-дослідної роботи		3
3.	Контрольні роботи		2

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	<ol style="list-style-type: none"> 1) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004. 2) European Union Instruments in the Field of Criminal Law URL: https://www.consilium.europa.eu/media/29668/eu-instruments-in-the-field-of-criminal-law.pdf 3) Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights Right to a fair trial (criminal limb) URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_ENG.pdf 4) Guide on Article 7 of the European Convention on Human Rights URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_7_ENG.pdf 5) Туляков В. О. Порівняльний метод у науці кримінального права <i>Правова доктрина України: у 5 т.: Кримінально-правові науки України: стан, проблеми та шляхи розвитку</i> Розд. 1, підрозділ 1.1.2 - Харків : Право, 2013. Т. 5 С. 30-40. 6) Tuliakov Viacheslav CRIMINAL LAW URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLT-eFDRSEgMPmnpGK1qm_cUeYE1k0TKpl 7) Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар - Науково-практичне видання – Харків: Право, 2019. 1200 с 8) Буняк В. С. Європейська конвенція з прав людини та кримінальне право: науково-практичний посібник. / відп. ред. В. С. Ковальський. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 156 с. 9) Сучасний кримінальний процес країн Європи: монографія [В. В. Луцик, В. А. Савченко, В. І. Самарін та ін.] ; за ред. В. В. Луцика та В. І. Самаріна. – Харків : Право, 2018. 10) Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі

	(порівняльно-правовий аналіз) Х. : Одісей, 2013. 376 с.
--	---

Список допоміжних джерел	<ol style="list-style-type: none"> 1) V. Mitsilegas, <i>EU Criminal Law</i> - Oxford, UK: Hart Publishing, 2009 2) <i>European Criminal law. An Integrative Approach</i> - Cambridge, UK: Intersentia, 2012 3) S. Summers, C. Schwarzenegger, G. Ege, and F. Young, <i>The Emergence of EU Criminal Law</i> - Oxford, UK: Hart Publishing, 2014 4) <i>The EU Charter of fundamental Rights: A Commentary</i> - Oxford, UK: Hart Publishing, 2014 5) Хилюк С.В. NULLA POENA SINE LEGE як складова принципу законності у практиці Європейського суду з прав людини / С.В. Хилюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. - 2013. - No2. – С. 334-345. URL: file:///C:/Users/setup/Downloads/Nvlduvs_2013_2_38.pdf 6) Хилюк С.В. Принципи кримінального права: деякі проблеми застосування у практиці Європейського суду з прав людини II <i>Міжнародний форум з практики Європейського суду з прав людини</i>: матеріали (м. Львів, 29 листопада – 1 грудня 2013 року). Львів: Галицький друкар, 2013. С. 169-199.
--------------------------	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті	<ol style="list-style-type: none"> 1) http://www.eurojust.europa.eu/ – веб-сайт Євроюсту 2) https://hudoc.echr.coe.int/ – база судових рішень Європейського суду з прав людини 3) https://eur-lex.europa.eu/ – офіційний веб-сайт законодавства Європейського Союзу 4) https://eclan.eu/en - сайт європейської академічної мережі з кримінального права 5) https://sites.google.com/site/eucrimpol/manifest/manifesto - маніфест європейської кримінальної політики
----------------------------------	---

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань (контролю)	Усне та письмове опитування, тестування.

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН дисципліни
Поточний контроль, разом, у т.ч.:			
• відповіді на практичних заняттях		I	1-5
• виконання письмових завдань та задач		I	1-5
• підготовка додаткової інформації		I	1-5
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:			
• письмова компонента			

• усна компонента		I	1-5
Разом за дисципліну	100		

7. Інші застереження щодо вивчення навчальної дисципліни

Вимоги викладача:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Регулярне відвідування лекційних та практичних занять. 2. Попереднє ознайомлення з планом лекційних занять, та рекомендованою літературою до них. 3. Підготовка до практичних занять, шляхом вивчення основних джерел та опрацювання додаткових джерел до занять. 4. Розв'язання навчальних задач та тестових завдань, вивчення кейсів. 5. Виконання самостійної роботи.
-------------------	---

Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	
---	--